

העוגה המוקטנת של התקציב החדש

קיצוץ ריאלי של כ-25% בהשקעות. סימן שארה לגבי הבנייה במעלה אדומים. ספק אם ייסלפו כבישים חדשים. האטה בבנייה ובהתקנת טלפונים. תגדל הצפיפות בבתי-הספר. הוצאות הבטחון והיקף העליה ימנעו שפל במשק

סימן אזור העישה בפעלה אורי מים, אבל עדיין און כל תקציב לכך — אומי גפני, הכרעה תבי ציבית היפול כשיבחו האם להקים אזורי תעשיית לירושלים במעלה אדומים, או שפע פי צרכי התקציב יועדפו הכנות אחרות כמו פיתוח הגפני, או פיתוח מקורות המים ואולי מצפה-רמון. בבתי ספר תגבר הצפיפות. הנידון החרי בה חובב במיתה יוד, אף שזוא חיוני, לא יימשך בשנה הבאה, אינו מאמין — הוא מוסיף — שבשנה הבאה אפשר יהיה להתחיל בסלילת כבישים חדשים.

קיצוץ יקף גם את התקציבים הרגילים של הממשלה. כשם שהיתה יודיה ריאלית של הצרכים הפיסקליים, תהיה גם יודיה ריאלית של העריכת הציבורית האורחית, קיצוצים אלה יביאו לדעת גפני, לפגיעה ברמת השירותים שהממשלה נותנת לציבור, פגיעה שתקוף את כל השירותים הממשלתיים מחינוך ובריאות ועד שירותי דואר ורישום בטאבו. אחד המבטנים של התקציב החדש, הוא מוסיף, יהיה בקשר לצמצום מנגנונים, לדעתו, חייב אומר הממונה על התקציבים, כל קיצוץ תקציבי שפירושו צמצום פעולות, חייב להביא לצמצום מנגנונים אחרת והו בוובו מוסיף אביס וכוח אדם.

צמצומים אלה כלום פירושה אבט? להז ארנון גפני סבור, כי תהיה בעד זה לה אבטלה בענפים שהמודעות הכלכלית ביקשה לרפן את הז פעילות בהם, אולם לא תהיה זו אבטלה המונית, הגביעה משפל במשק. הוצאות הבטחון ותיקוף הז עליה ימנעו שפל במשק. ילכו, סבור גפני, און צורך, ותהיה זו טעות, להפעיל תקציבים לבערות ציבוריות, או לחדש את הפעילות בענף הבניה מעל ומעבר לאפי שרירותי הענף, הדגש בטיפול בד אבטלה חייב להיות בהכשרה מקצועית ובמעבר פועלים לענפי יצוא או ליצור בטחוני, הסיסמה חייב להיות — לא פתרון לבעיות אבטלה, אלא מוח תעסוקה וכונה לכוח האדם במשק.

ארנון גפני אינו שש לדבר על הוצאות הבטחון אולם בשורה ענו התרשמותו, כי זו כנראה הבעיה המרכזית בתקציב ג'ני היה סבור כי בקיצוץ התקציבי האחרון (ה) אמור להיות מקגש לאישור הז ממשלה, הספי תור ימים אדומים, אפשר היה לקצץ 250 מיליון ליו בתקציב הבטחון, הוא אמר בשע"תו, כי אפשר לעשות כן, מבלי לפגיע בעוצמה או בכמויות. אך לם למרות קביעתם התחלש זכר הקיצוץ יתיה בשעור של 150 מיליון ליו. — מאת מיליון ליו פחות מכפן שביקש גפני בשורה אמר רק ברמז את הדברים שה"ה אים, "אני מאמין בכלל, שבמערכת כל כך גדולה, כמו תקציב הבטחון, חסכוני וייעול בביצוע נכון של התקציבים, חלוי במנהלים ובאחראים לביצוע. הגדרתיות, כל קיצוץ תקציבי" — הוא מוסיף — "חייב להביא מנהלים ואחראים ל" ארגון טוב יותר ולניצול יעיל יותר של התקציבים. אני מקוה — כך הוסיף — "שבסופו של דבר תחליט הממשלה על הקיצוץ הז גדול יותר בבטחון".

שונה מקורה בהתנגשות שבין הז היקף העצום של הוצאות הבטחון, שהסתכמו לפני שנתיים ב170 אחר בקירוב מהתוצר הלאומי הגלמי (התל"ג) ואילו בשנה הבאה יג"עו לשלושים אחר בקירוב מה"ה תל"ג, לבין היעדים האחרים ב" התקציב לפיתוח תשתיות כלכליות וחברתיות, רוב התכנות שעליהן הוחלט לפני שנתיים ושלוש, ב" חלקן כחוצאה מלחץ סוציאלי, הן תכנות שמבחינה תקציבית הגיעו

ארנון גפני

לפיקן רק עתה, כך שההוצאה ל" הגשתה — למשל בתחום שיכון וזוגות צעירים, אישפה ועוד — עומדת בסתירה להוצאה הגבוהה לבטחון. הדילמה התקציבית הז שניה מקורה באינפלציה שלא הז תה דוגמתה, שכר הסקטור הציבורי, התמיכות הסוציאליות, שנו"דו לשמור על רמת מחיה ריאלית של הנוקטים, תשלום החריבות עקב ההצמחה והמריצי הז יצוא, הולכים ותופסים חלק הולך וגדל במשאבים, אם מבקשים לע"מוד בכל התשלומים הללו ולא להורים כספים, יש להקציב סכ"מים נמוכים בהרבה ליעדי הוצ"א אחרים.

צו השעה — כך מגדיר גפני את המצב מבחינה תקציבית — הוא ההתמודדות עם האינפלציה, יותר מאשר ההתמודדות שהיו רג"ל לים אלה עד כה עם בעיות חב"רה, פירוש של דבר — מדיגיש הממונה על התקציבים — שיהיה ריאלית בהשקעות בשנה הבאה בסדר-גודל שבין 20 ל-25 אחוזים. גפני אינו מוכן לפרט את משמ"עות הקיצוץ בתקציב, הללו יוצ"גו תחילה בממשלה, אבל על כמה פרטים, המבצעים על הכיוון הז צפוי אפשר היה ללמד מדבריו: תהיה האטה ניכרת בגננה, אמנם אין הוסקה של הכניה הציבורית ליעדים סוציאליים, אבל בהחלט יהיה מיתון קצב הבניה אפילו ל"יעדים הסוציאליים, בטלפונים, ל"משל: בשנים האחרונות התפת"חה רשת הטלפונים עד כדי הז ספת 50,000 או 60,000 טלפונים בשנה. בשנה הבאה אחרי תק"צוצים, ספק אם יתווספו יותר מ-35,000 טלפונים בשנה במשק. גפני מוסיף, כי על פי התכנות התקציבית לא יבנו בשנה הבאה הרבה — והוא מדיגיש את המלה הרבה — מחלקות חדשות ב"בתיחולים, שהיתה יונה כמות, ל"ש אמנם הולטה של הממשלה על

מאת אברהם קושניר

לפני ימים אחדים נועדו ראשי אגף התקציבים במשרד האוצר, כראשות הממונה על התקציבים ארנון גפני, לפגישה עם המנהל לים הכלליים של משרדי המ"מ שלה השונים ואנשי התקציבים באותם משרדים, בפגישה זו ת"י ארו אנשי האוצר בפני המנכ"לים את תמונת התקציב הצפוי לשנה הבאה, לאחר שהוצגו עיקרי התקציב ביקשו המנכ"לים את רשות הדיבור וכמעט כולם טענו שאם המצב כה חמור מן הראוי שה"י אמר האמת לציבור, אלעד פלד, מנכ"ל משרד החינוך, למשל, תבע זאת בלשון חריפה ביותר, צריך — כך אמר — לומר לציבור מה באמת הובל במסגרת תקציבה, שכן, הצפיפות, המבוססת על הר"י גלי השנים האחרונות, עלולות להתנגש עם מציאות התקציב ל"שנה הבאה הקובע מסגרת מצומצמת, שלא היתה כדוגמתה בשנים האחרונות.

הממונה על התקציבים במשרד האוצר, ארנון גפני, עמו נפגשתי השבוע, לא יכול היה להציג את התקציב הצפוי לפרטיו, הן משום שהללו טרם גובשו והן משום שהתקציב טרם נדון למעשה ב"ממשלה, אף כי דיון כזה צפוי בתוך זמן קצר ביותר, אך בשיחה עמו ניתן היה לעמוד על המוקדים ! אפינו את הוצאות הממשלה בשנה הבאה, ותיאר ציורי מעט ממחיש את הקיצוץ הממשל, המ"אפיין את התקציב בשנה הבאה: אומרים, שנמצאו עקרונות בית, שיעניקו מלא דמעות כששמעו על המחירים החדשים שנקבעו ב"10 בנובמבר, עתה אומרים, שה"מסגרת שהוצעה לתקציב השנה הבאה תביא דמעות בעיני המנכ"לים של משרדי הממשלה, ש"פעולות משרדיהם יקוצצו במידה ניכרת ביותר.

ארנון גפני סבור, שמוקדם עדיין לקבוע אם הפיתוח עליה יהיה, ב"מבחנו הראשון, היכולת לעמוד בלחצים שהופעלו לאחרי — עמו דה הממשלה עד כה בהצלחה. עתה — כך הוא אומר — היא עומדת בפני המבחן השני החשוב מאד ואף הקריטי — המבחן הז"תקציבי, אין זה סוד, כי מדיניות הריסון, שהופעלה בתודש יולי, נטרלה במידה ניכרת כתוצאה מהדפסת כסף והורמתו ל"ידי הז איצי בחדשים שלאחר הריסון, הורמה זו צמצמה את ההשפעת התחובית של הריסון, המבחן עתה ובתקציב השנה הבאה הוא — שלא להדפיס כסף ושלא להחמיר כספים לשוק מעבר להכנסות, ב"תודש האחרון היה תקציב המ"מ שלה מאוזן מבחינה זו ולא היתה הורמה, כלמים חקויים — מגלת ארנון גפני — וישג לממשלה הז"תקציב המוקצן הנוסף עליו הוז"ל. תקציב זה בנוי על העקרון של אי-הורמה, הן גם המוגמה לשנה הבאה: הממשלה תוציא כספים לפי הכנסותיה, ללא מיומן אינפלציוני.

עיקרון מרכזי זה מציג בפני בני התקציב שתי דילמות תקציביות מרכזיות: הדילמה הראי